

SUOMALAISEN LAKIMIESYHDISTYKSEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2001

JULKAISUTOIMINTA

Yleistä

Julkaisutoiminta oli edelleen yhdistyksen merkittävin toimintamuoto: Lakimies-aikakauskirjan jäsenet saavat jäsenmaksun vastineena, ja kirjasarjoissa ilmestyi vuoden aikana 11 nimekettä. Toiminnan periaatteita ovat julkaisujen laadukkuus ja toiminnan yleishyödyllisyys. Kaikkien julkaisujen arvioinnissa käytetään referee-menettelyä.

Kirjahankkeista vastaa julkaisuvaliokunta, johon kuuluvat vuoden 2003 loppuun päättyvän kauden ajan professori Raimo Lahti puheenjohtajana sekä professorit Risto Nuolimaa, Markku Helin ja Mika Hemmo jäseninä. Toimistopäällikkö Lea Purhonen toimii valiokunnan sihteerinä.

Lakimies-aikakauskirja

Lakimies-aikakauskirjaa julkaistiin kertomusvuonna kahdeksan numeroa, joista yksi, perheoikeuden teemanumero kaksoisniteenä (nro 6–7). Vuosikerran sivumäärä oli 1.374 sivua. Lakimies-aikakauskirjan painosmäärä oli vuoden lopussa 4.800 kappaletta. Yhdistykseen kuulumattomia tilaajia oli 826 ja vapaakappaleita 40.

Lakimies-aikakauskirjan toimitukseen kuuluivat seuraavat henkilöt: päätoimittajana professori (vv.), lainsäädäntöneuvos Markku Helin, toimitussihteerinä lainsäädäntöneuvos, OTT Tuula Linna, oikeustapausosaston toimittajana lainsäädäntöneuvos, OTT Tatu Leppänen ja kirjallisuusosaston toimittajana johtaja, dosentti Pia Letto-Vanamo.

Lakimies-aikakauskirjan toimitusneuvoston kokoonpano oli seuraava: puheenjohtajana professori Risto Nuolimaa sekä jäseninä professori Eero Backman, hovioikeuden presidentti Esko Kilpeläinen, professori Matti Myrsky, kansliapäällikkö Kirsti Rissanen, asianajaja Jukka Salomaa, professori Ilkka Saraviita, tuomari Virpi Tiili ja oikeusneuvos Mikko Tulokas.

Kertomusvuonna jatkettiin vuoden 1999 lopulla aloitettua Lakimies-aikakauskirjan satavuotishakemiston valmistelua. Hallituksen asettamassa toimikunnassa oli puheenjohtajana professori Raimo Lahti sekä jäseninä OTT Markku Helin ja dosentti Heikki E. S. Mattila. Hankkeen toimitussihteerinä työskenteli yhdistyksen toimistossa OTK Tuula Voutilainen 1.2.2000-3.9.2001.

Oikeustiede–Jurisprudentia -vuosikirja

Vuosikirjan nide XXXIV:2001 ilmestyi kertomusvuoden aikana. Se sisälsi kuusi artikkelia, joiden sivumäärä oli yhteensä 474. Kolme artikkelista oli ympäristöoikeuden alalta.

Vuosikirjan toimituskuntaan kuuluivat hallintoneuvos Pekka Vihervuori puheenjohtajana sekä professorit Antti Jokela, Matti Ilmari Niemi ja dosentti Pekka Timonen. Vuosikirjan tieteellisenä toimittajana vuoden 2005 loppuun toimii professori Mika Hemmo.

Kirjasarjat

A-sarjassa ilmestyivät kertomusvuoden aikana seuraavat neljä väitöskirjaa:

Eva Tammi-Salminen: Sopimus, kompetenssi ja kolmas (A227)

Pertti Virtanen: Määräävän markkina-aseman kontrollointi (A228)

Matti Haapaniemi: Virallisperiaate tuloverotuksessa ja tuloveroprosessissa (A229)

Lasse Lehtonen: Potilaan yksityisyyden suoja (A230)

D-sarjassa ilmestyi Inkeri Anttilan 85-vuotissyntymäpäivän kunniaksi kokoelma hänen aiemmin ulkomaisissa aikakauskirjoissa ja artikkelikokoelmissa julkaisemiaan artikkeleita nimellä *Ad ius criminale humanius* (D7).

Uusi E-sarja luotiin väitöskirjaa pienempimuotoisten oikeustieteellisten tutkimusten julkaisukanavaksi. Sarjassa ilmestyi syksyn 2001 aikana seuraavat nimekkeet:

Petter Kavonius: Oikeusperiaatekin velvoittaa! (E1)

Jarkko Tontti, Kaisa Mäkelä ja Heta Gylling (toim.): Filosofien oikeus I (E2)

Jarkko Tontti ja Kaisa Mäkelä: Filosofien oikeus II (E3)

Kaisa Mäkelä: Talouselämän rikokset, rikosoikeus ja kriminaalipolitiikka (E4)

Kimmo Nuotio, Casper Herler ja Johan Boucht (toim./red.): Nykyajan muuttuva oikeus · Nutida rätt i förändring · r.f. Justus ry. 10 vuotta/år

YHDISTYKSEN KOKOUKSET JA MUUT TILAISUUDET

Yhdistyksen kokoukset ja seminaarit

Seminaari ”Oikeuden ja oikeudellisen toiminnan eettiset ulottuvuudet” pidettiin 15.2.2001 Helsingin yliopistossa. Alustajina olivat professori Aulis Aarnio, oikeusteologian dosentti, TT Hannu Juntunen sekä tutkija, OTL Petter Kavonius. Illan päätti paneelikeskustelu aiheesta ”Miten opettaa oikeus- ja lakimiesetiikkaa?”.

Maaliskuussa järjestettiin seminaari ”Syntakeisuus, mielentila ja kriminaalipotilas”. 22.3.2001 pidetyssä seminaarissa olivat alustajina hovioikeudenneuvos, OTT Marianne Wagner-Prenner, ylilääkäri Eira Hellbom, kriminaalipolitiikan dosentti Jussi Pajuoja sekä kulttuuriantropologian dosentti Anna Maria Viljanen.

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin 18.4.2001 Helsingin yliopiston tiloissa. Kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2000 toimintakertomus sekä vahvistettiin tilinpäätös ja myönnettiin vastuuvapaus hallitukselle ja muille tilivelvollisille. Kokousasioiden jälkeen esitelmöi lainsäädäntöneuvos Manne Airaksinen ”Osakeyhtiölain uudistamisesta”. Kommenttipuheenvuorot käyttivät asianajaja Juhani Mäkinen ja johtaja Rauno Vanhanen.

Toukokuun kokous järjestettiin Turussa yhdessä Turun paikallisosaston kanssa. Tilaisuus pidettiin Turun hovioikeudessa 15.5.2001. Tieteellisenä ohjelmana oli ympäristöoikeuden ajankohtaiset kysymykset, joista esitelmöivät professori Kari Kuusiniemi ja tutkija Kai Kokko.

25.9.2001 julkistettiin uuden E-sarjan ensimmäiset kolme kirjaa Tieteiden talossa. Tilaisuus järjestettiin yhdessä Suomen Oikeusfilosofisen yhdistyksen kanssa.

22.10.2001 pidetyssä kokouksessa päätettiin K. G. Idmanin palkinnon myöntämisestä. Samassa tilaisuudessa julkistettiin Kaisa Mäkelän tutkimus ”Talouselämän rikokset, rikosoikeus ja kriminaalipolitiikka” (E4).

Marraskuun ehdollepanokokous pidettiin III Oikeuskulttuurin päivän yhteydessä, 9.11.2001 Helsingin yliopiston suuressa juhlasalissa. Symposiumin aiheena oli ”Yritysten yhteiskunnallinen, oikeudellinen ja eettinen vastuu”, alustajina professori Mika Hemmo, liiketoiminnan etiikan dosentti Jukka Kilpi, asianajaja Matti Manner sekä lakiasiaintohtaja, OTL Max Oker-Blom. Alustusten jälkeen käytiin vilkasta keskustelua. Oikeuskulttuurin päivän yhteydessä jaettiin yhdistyksen myöntämät tunnustuspalkinnot ja apurahat.

Vaalikokous pidettiin 11.12.2001 Tieteiden talossa. Kokouksessa valittiin marraskuun ehdollepanokokouksen mukaisesti yhdistyksen puheenjohtajaksi kolmivuotiskaudeksi 2002–2004 professori Risto Nuolimaa. Hallituksen erovuorossa olevat jäsenet professori Mika Hemmo, asianajaja Pirjo Isoluoma ja hallintoneuvos Pekka Vihervuori valittiin yksimielisesti uudelleen. Vuodeksi 2002 hallitukseen valittiin lainsäädäntöneuvos Tatu Leppänen. Lisäksi kokouksessa hyväksyttiin

toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodeksi 2002 ja päätettiin jäsenmaksun suuruudesta. Illan esitelmän piti laamanni Antti Ruotsalainen, joka kertoi kokemuksistaan sotatuomarina Kosovossa.

Muita tilaisuuksia ja toimintamuotoja

Yhdistys järjesti jäsenilleen opintomatkan Haagiin ja Amsterdamiin. Matkalle osallistui 31 jäsentä ja heidän puolisoaan. Yhdistyksen edustajina matkalla olivat puheenjohtaja Raimo Lahti, sihteeri Minna Ruuskanen ja jäsenistösihteeri Merva Hämäläinen. Matkan aikana tutustuttiin Europoliin, Kansainväliseen rikostuomioistuimeen sekä Pysyvään kansainväliseen tuomioistuimeen. Suomen suurlähettiläs Pertti Harvola tarjosi residenssissään vastaanoton.

Yhdistyksen kehittämisseminaari pidettiin Hotelli Vuorannassa 20.8.2001. Seminaariin osallistui 24 henkeä (hallitus, toimihenkilöt sekä paikallisosastojen puheenjohtajia). SWOT-analyysin avulla hahmotettiin yhdistyksen vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia. Vertailuaineistona oli vastaava analyysi vuoden 1985 kehittämisseminaarista.

Yhdistys esitteli toimintaansa ja julkaisujaan Lakimiespäivässä 5.10.2001 Finlandia-talolla.

Jäsenistösihteeri ja yhteyssihteerit Turun ja Lapin yliopistoissa ovat esitelleet yhdistyksen toimintaa vastavalmistuneille juristeille. Joulukuusta 2001 alkaen vastavalmistuneille on jaettu lisäksi yhdistyksen 100-vuotishistoriikki ”Oikeuskulttuurin suuri linja”.

YHDISTYKSEN ANTAMAT LAUSUNNOT

Yhdistys antoi 27.4.2001 lausunnon Tuomarikoulutustoimikunnan mietinnöstä 2000:5 ”Pätevytymisen tuomarin ammattiin ja tuomariyhteisön kehitys”.

Yhdistys antoi 13.8.2001 Suomen Lakimiesliiton hallituksen koulutuspoliittiselle valiokunnalle lausunnon ”Täydennyskoulutuksen laatuperiaatteet” -asiakirjasta.

Yhdistys antoi 22.10.2001 oikeusministeriölle lausunnon vankeusrangaistuskomitean mietinnöstä (Komiteamietintö 2001:6).

Yhdistys antoi 28.11.2001 oikeusministeriölle lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle hallintolain ja laiksi hallintolainkäyttölain muuttamisesta.

Yhdistys antoi 18.12.2001 oikeusministeriölle lausunnon kielilakikomitean mietinnöstä 2001:3 ”Uusi kielilaki”.

YHDISTYKSEN JOHTO JA TOIMIHENKILÖT

Hallitus

Puheenjohtaja, professori Raimo Lahti, varapuheenjohtaja: professori Risto Nuolimaa, professori (vv.), lainsäädäntöneuvos Markku Helin, professori Mika Hemmo, asianajaja Pirjo Isoluoma, valtiosyyttäjä, OTT Petri Jääskeläinen, oikeusneuvos Pauliine Koskelo, erityisasiantuntija, OTT Sakari Laukkanen, hallintoneuvos, OTT Pekka Vihervuori sekä professori Tuula Ämmälä.

Hallituksen työvaliokuntaan (-jaostoon) ovat kuuluneet puheenjohtaja Raimo Lahti, varapuheenjohtaja Risto Nuolimaa sekä jäsenet Mika Hemmo ja Pekka Vihervuori.

Kertomusvuoden päättyessä erovuoroisia hallituksen jäseniä olivat puheenjohtaja Raimo Lahti sekä Mika Hemmo, Pirjo Isoluoma ja Pekka Vihervuori.

Hallitus kokoontui toimintavuoden aikana 10 kertaa ja työvaliokunta 4 kertaa.

Yhdistyksen toimihenkilöinä ovat olleet tutkija, OTL Minna Ruuskanen sihteerinä, johtaja, OTL Jyri Terämaa taloudenhoitajana sekä assistentti, JuK Merva Hämäläinen jäsenistösihteerinä.

Yhdistyksen päätoimisina työntekijöinä ovat toimistopäällikkö, HSO-sihteeriksi Lea Purhonen ja toimistosihteeriksi, merkonomiksi Marja Anttonen.

YHDISTYKSEN EDUSTUS SUOMEN LAKIMIESLIITOSSA SEKÄ MUISSA YHTEISÖISSÄ JA SÄÄTIÖISSÄ

Suomen Lakimiesliitto

Vuosiksi 2001–2003 Lakimiesliiton valtuuskuntaan valittuja olivat äänimäärän mukaan professorit Ari Saarnilehto, Raimo Lahti, Ahti E. Saarenpää ja Risto Nuolimaa, kaupunginlakimies Ilmari Ylä-Autio, professori Mika Hemmo ja asianajaja Pirjo Isoluoma. Yhdistyksen nimeämistä ehdokkaina Lakimiesliiton puheenjohtajaksi valittiin dosentti Heikki Halila ja hallituksen jäseneksi erityisasiantuntijaksi Sakari Laukkanen (varajäsenenä Juridiska Förening i Finland ry:tä edustava yliassistentti Johan Bärlund).

Yhdistyksen edustajina Lakimiesliiton valiokunnissa vuonna 2001 olivat seuraavat: Lakimiesliiton ja Kauppakaaren koulutustoimikunnassa professorit Jarno Tepora ja Mika Hemmo; oikeuspoliittisessa valiokunnassa professori Mika Hemmo ja erityisasiantuntijaksi Sakari Laukkanen; tuomioistuinjaostossa hallintoneuvos Pekka Vihervuori; koulutuspoliittisessa valiokunnassa tutkija Minna Ruuskanen; ja Oikeuskehitys-lehden toimituskunnassa professori Mika Hemmo.

Olga ja Kaarle Oskari Laitisen säätiö

Hallituksen jäseninä: professori Esko Hoppu (puheenjohtaja) ja erityisasiantuntijaksi Sakari Laukkanen.

Oikeustieteen tutkimussäätiö

Hallituksen jäseninä: professori Vesa Majamaa (puheenjohtaja) sekä lakitieteen tohtori Olli Ikkala, professorit Leena Kartio ja Raimo Lahti ja oikeusneuvos Juhani Wirilander.

Muut yhteisöt ja säätiöt

Yhdistyksellä on ollut edustus seuraavissa yhteisöissä ja säätiöissä: Alfred Kordelinin Säätiön hallitus, Väinö ja Laina Kiven Säätiön hallitus sekä Anni ja Antti Nikanderin Säätiön hallitus.

YHDISTYKSEN JÄSENET JA JÄSENMAKSU

Yhdistyksessä oli toimintavuoden lopussa 3.795 jäsentä. Jäsenmaksun suuruus oli 360 mk, alennettu jäsenmaksu 200 mk. Alennettuun jäsenmaksuun oikeutetuista jäsenistä vastavalmistuneita oli 230, puolisojäseniä 18 ja muulla perusteella alennettuun jäsenmaksuun oikeutettuja 3.

Vuoden 2001 alusta oikeutettiin hallitus osittain vapauttamaan jäsenmaksuvelvollisuudesta sellainen jäsen, 1) jonka tutkinnon suorittamisesta on kulunut enintään kolme vuotta, 2) jonka aviopuoliso kuuluu jäsenenä yhdistykseen tai 3) jonka jäsenmaksun alentamista puoltaa pitkäaikainen työttömyys tai muu siihen rinnastettava painava peruste. (Yhdistyksen kokouksen 10.11.2000 antama uusien sääntöjen 4 §:n 2 momentin mukainen pysyvääsmääräys).

YHDISTYKSEN TALOUS

Viime vuosien hallinnon kehittämistyön yhtenä tärkeänä alueena on ollut yhdistyksen talous. Toimintavuosi 2001 päästiin aloittamaan uusien toimintaohjeiden mukaan: yhdistyksen kokouksessa 14.12.2000 vahvistettiin yhdistyksen uusien sääntöjen mukainen talousarvio vuodeksi 2001 sekä taloussääntö. Vuoden 2001 alusta astuivat voimaan myös Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen tutkimusrahaston sekä Ministeri, molempien oikeuksien tohtori K. G. Idmanin rahaston säännöt.

Tilinpäätös vuodelle 2001 osoittaa ylijäämää 1.935.001,10 mk, ja taseen loppusumma on 30.836.810,26 mk. Yhdistyksen toiminta rahoitetaan jäsenmaksuin sekä yhdistyksen oman varallisuuden ja sijoitusten turvin. Lisäksi julkaisutoimintaan saadaan tukea Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen tutkimusrahastolta, molemmilta rahastoilta voidaan veloittaa myös yhdistykselle rahaston hallinnoinnista aiheutuvat kustannukset.

Yhdistyksen panos oikeustieteellisen tutkimuksen tukemiseksi on viime vuosina kasvanut merkittävästi. Vuonna 2001 yhdistyksen hallinnoimista rahastoista jaettiin tunnustuspalkintoina ja apurahoina yhteensä 567.500 mk, yhdessä läheissätiöiden kanssa yli 900.000 mk.

Vuoden 2001 aikana aloitti toimintansa hallituksen alainen talousvaliokunta, joka keskittyy erityisesti pitkän tähtäimen taloussuunnitteluun ja sijoitustoiminnan strategioihin. Talousvaliokuntaan kuuluvat työvaliokunnan jäsenten lisäksi asianajaja Ilkka Syrjänen, professori Kari S. Tikka sekä ma. professori Seppo Villa.

Yhdistyksen kirjanpito on hoidettu Kirjanpitotoimisto Ludvig Oy:ssa. Varsinaisina tilintarkastajina toimivat KTM, KHT Juha Tuomala (PricewaterhouseCoopers) ja oikeusneuvos Mikael Krogerus, varatilintarkastajina KTL, KHT Risto Järvinen (Tilintarkastajien Oy) ja laamanni Lauri Melander.

YHDISTYKSEN HUOMIONOSOITUKSET SEKÄ JAETUT PALKINNOT JA APURAHAT

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen, Oikeustieteen tutkimussäätiön ja Olga ja Kaarle Oskari Laitisen Säätiön myöntämät tunnustuspalkinnot ja apurahat jaettiin III Oikeuskulttuurin päivässä 9.11.2001. Yhteensä stipendejä ja avustuksia jaettiin 365.000 mk.

Ks. palkinnoista ja apurahoista tarkemmin kotisivuiltamme

YHDISTYKSEN PAIKALLISOSASTOT

Yhdistyksen paikallisosastot järjestävät kokouksia, koulutustilaisuuksia ja opintomatkoja jäsenilleen oikeustieteen eri aloilta. Yhdistys on taloudellisesti tukenut näitä tilaisuuksia maksamalla esitelmöitsijöiden palkkiot ja matkakulut.

Etelä-Karjalan Lakimiesyhdistys r.y., Lappeenranta (per. 1946, rek. 2000)
Pj., käräjätuomari Tapani Vasama, Siht., kihlakunnansyyttäjä Markku O. Ahonen

Lahden Lakimiesyhdistys ry (per. 1912, rek. 1920)
Pj., asianajaja Jukka Holopainen, Siht., varatuomari Minna Horelli

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Etelä-Pohjanmaan osasto, Seinäjoki (per. 1974)
Pj., yleinen oikeusavustaja Jari Kattelus, Siht., varatuomari Anita Rinkineva

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Hämeenlinnan osasto r.y. (per. 1946, rek. 1948)

Pj., varatuomari Matti Pietilä, Siht., asianajaja Elina Mäenpää

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Joensuun osasto r.y. (per. 1938, rek. 2000)

Pj., laamanni Yrjö Sivola, Siht., oikeusavustaja Iris Simonen

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Kainuun osasto ry, Kajaani (per. 1938, rek. 2000)

Pj., kihlakunnansyyttäjä Jorma Mikkonen, Siht., toimistopäällikkö Soile Pusa-Mustonen

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Kala- ja Pyhäjokilaakson osasto ry, Ylivieska (per. 1994, rek. 1997)

Pj., kihlakunnanvouti Tarmo Rapo, Siht., asianajaja Ritva Tolonen

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Keski-Suomen osasto, Jyväskylä (per. 1937)

Pj., asianajaja Pentti Höytölä, Siht., varatuomari Tero Artimo

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Kuopion osasto ry (per. Viipuri 1907, 1940, rek. 1999)

Pj., käräjätuomari Laura Lehkonen, Siht., viskaali Tero Vauhkonen

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Kymenlaakson osasto ry., Kotka (per. 1946, rek. 1999)

Pj., varatuomari Kari Alanko, Siht., varatuomari Irma Pahlman

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Lapin osasto, Rovaniemi (per. 1947)

Pj., käräjätuomari Jyrki Kiviniemi, Siht., oik.yo. Jukka Ahonen

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Loimaan osasto ry (per. 1991, rek. 1993)

Pj., asianajaja Ilpo Knuutila, Siht., kihlakunnanvouti Jaakko Hokka

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Länsi-Uudenmaan osasto, Lohja (per. 1984)

Pj., asianajaja Pekka Haveri, Siht., varatuomari Hanne Zitting-Ahtela

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Mikkelin osasto r.y. (per. 1935, rek. 2001)

Pj., oikeushallintopäällikkö Jaakko Laamanen, Siht., lakimiesasessori Minna Salmela

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Oulun osasto ry, (per. 1931, rek. 1999)

Pj., asianajaja Pirjo Isoluoma, Siht., käräjätuomari Paula Ramstedt

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Satakunnan osasto ry, Pori (per. ja rek. 1946)

Pj., hovioikeudenneuvos Tapani Koppinen, Siht., henkikirjoittaja Antti Kilku

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Savonlinnan osasto (per. 1959)

Pj., henkikirjoittaja Anne Vehviläinen, Siht., pankinjohtaja Jari Kosonen

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Tampereen osasto ry (per. 1928, rek. 1942)

Pj., varatuomari Terhi Alanen, Siht., asianajaja Ari Huhtamies

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Turun osasto (per. 1937)

Pj., asianajaja Leo Laaksonen, Siht., oikeustieteen tohtori Eva Gottberg

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Vaasan osasto ry (per. 1946, rek. 1999)

Pj., asianajaja Simo-Pekka Holm, Siht., lehtori Vesa Annola

Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Ylä-Savon osasto ry, Iisalmi (per. 1996, rek. 1997)

Pj., kärjätuomari Hannu Laitinen, Siht., varatuomari Tiina Karppinen